

ABSCIS
ONTWERPGROEP**SINT-PIETERSPLEIN EN PARKEERGARAGE, GENT**

ONTWERPVERBAND:
BUREAU:
ABSCIS ONTWERPGROEP
WWW.ABSCIS.BE

ONTWERP:
MAART 2003

OPLEVERING:
SEPTEMBER 2006

OPDRACHTGEVER:
STAD GENT

LOCATIE:
SINT-PIETERSPLEIN
9000 GENT

STUDIEBUREAU:
VK ENGINEERING, GENT

AANMER:
VAN LAERE NV, ZWIJNDRECHT

OPPERVLAKTE:
23.058 m²

VOLUME:
86.285 m³

BOUWKOST:
15.623.450 EURO (EXCL. BTW)

BOUWKOST/m²:
678 EURO (EXCL. BTW)

FOTOGRAFIE:
JAN KEMPENAERS

Tussen de chaos van de Overpoort en de universiteitsgebouwen rondom de Sint-Pietersnieuwstraat in Gent ligt één rustpunt: het Sint-Pietersplein.

Het is het grootste plein van de stad en toch het makkelijkst in één blik te vatten. De factoren die dit plein zo leesbaar maken, zijn een eenduidige vorm, de gevels rondom die allemaal even hoog zijn, duidelijk gedefinieerde hoeken waarvan er één bovendien door bebouwing is gesloten en een richting die wordt aangegeven door de barokke Sint-Pieterskerk. Het plein betreden is als binnenwandelen in een classicistische kamer.

Die sterkte van dit plein heeft ABSCIS perfect begrepen. Samen met de omliggende campussite werd ook het Sint-Pietersplein, dat voordien voornamelijk een parkeerplaats was, heraangelegd. Abscis ontwerpgroep stond samen met ingenieursbureau VK Engineering in voor het ontwerp en de uitvoering van het geheel.

Samen met het nieuwe maaiveld moest ook een ondergrondse parkeergarage worden gebouwd. Om dit laatste te kunnen realiseren, werd een radicale beslissing genomen: het enorm uitgestrekte archeologische patrimonium dat zich onder het plein bevond, moest verdwijnen. Hiermee gingen belangrijke getuigenissen over de geschiedenis van de Sint-Pietersabdij, gesticht in de zevende eeuw na Christus, onherroepelijk verloren.

Tussen 2002 en 2004 voerde de stadsdienst Archeologie spoedopgravingen uit. Die brachten restanten aan het licht van de negende-eeuwse Westbau van de monnikenkerk, de voorganger van de huidige barokkerk. Ook de onderbouw, inclusief de vele graven, van de gotische Onze-Lieve-Vrouwekerk werd blootgelegd. Deze kerk werd afgebroken in 1799, onder het Franse bewind. Dit alles moest plaats maken voor 700 autostaanplaatsen.

Het bovengronds gelegen gedeelte van het in 1848 aangelegde plein werd daarentegen wel met veel respect behandeld. De ontwerpers zorgden ervoor dat de leegte ervan werd bewaard en reduceerden alle nodige voorzieningen tot het uiterst noodzakelijke. Het verkeer werd van het plein geweerd en beperkt tot de lange zijde die in het verlengde van de Overpoort ligt, waardoor het plein weer rustig aan de voet van de Sint-Pieterskerk is komen te liggen.

Het enige werkmiddel dat de architecten voor hun ontwerp gebruikten, was de materialisatie van het oppervlak. Verschillende steensoorten zorgen voor een zonering die niet opvalt: het ceremoniële plein dat voor de kerk ligt en een centraal rechthoekig tapijt waarop evenementen kunnen plaatsvinden werden aangelegd met een bruine, grez natuursteen. Voor de plein-

randen werd een donkergrijze basalt gebruikt. De littekens van het verloren gegane patrimonium heeft men aangeduid met dunne, inox stroken. Enkel wie heel aandachtig over het plein loopt, zal ze zien.

Het enige wat boven het maaiveld uitkomt, zijn een paar rijen bomen met zitbanken aan de zonzijde, afzetaaltjes, in- en uitritten van de parkeergarage en de betaalgewoontjes ervan. Deze zijn uitgevoerd in glas, omdat ze er nu eenmaal moeten zijn maar door de ontwerpers eigenlijk liever niet waren gebouwd.

De uitwerking van het plein is bedacht vanuit een maximale gebruiksflexibiliteit. Banken en paaltjes kunnen worden weggenomen wanneer bijvoorbeeld de Halfvastenfoor komt. Kasseien kunnen worden verwijderd om de piketten van circustenten in de grond te slaan.

Het Sint-Pietersplein werd bovengronds uiteindelijk een zorgvuldig uitgekende leegte, die haar grandeur en soberheid behoudt. Het plein is ontdaan van alle ballast en nergens dringen zich ingrepen op waarmee de ontwerpers het gebruik van deze publieke ruimte hebben willen sturen. Dit is geen architectuur die pretendeert invloed te kunnen hebben op de grootse schaal van dit plein. Wel ondersteunt ze de ruimte op een beheerste manier, waardoor het plein des te innemender wordt.

Ook ondergronds werden subtiele ingrepen gehanteerd, die een groot rendement opleveren. Vóór de ingang van de kerk dalen twee trappen in een vide de parking in tot op -3. Het daglicht is tot op die diepte sterk genoeg om de enorme parkeerplateaus een oriëntatiepunt te geven. De dakplaat van de eerste ondergrondse verdieping volgt de helling van het terrein, nodig voor de afwatering, tot een onconventionele parkinghoogte van 4,5 meter. Op een plek die naar interessante architecturale beleving toe ten dode is opgeschreven, is het resultaat van deze uitgebalanceerde ontwerpbeslissing onverwacht groot.

SARAH POOT

